

TO
PRŠÍ
MOŘE

Radka Třeščíková

motto

To prší moře

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na

www.motto.cz

www.albatrosmedia.cz

Radka Třeštíková

To prší moře – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2018

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

Radka Třeštíková

TO
PRŠÍ
MOŘE

Praha 2017

*Mým nejbližším,
díky nimž nejsem na žádný děšť sama*

Obsah

Radimův poslední den / 7

Řekni, že to nebyla jen představa / 26

Ilonin poslední den / 318

Chce se mi tančit / 329

Radimův poslední den

Vstává jako vždycky v pět třicet. Budík vypne hned po prvním zazvonění, tak aby nevzbudil Věru. Ona se ale stejně nespokojeně zavrtí a deku si nesouhlasně přetáhne přes hlavu. Radim tiše zmizí z ložnice. Je jen v trenýrkách a má erekci, což ho vzhledem k dnešní situaci docela překvapí. Není si jistý, jestli z toho má mít radost, z faktu, že se jeho tělo ještě pořád dokáže fyzicky vzrušit, ale překvapí ho to určitě. Tmavou chodbou opatrně našlapuje k záchodu kolem pokojíčku Aleše, přestože ví, jak tvrdě on spí a že Hanka je tento týden u Ilony. Snaží se i potichu spláchnout, ale spláchne se vždycky stejně nahlas, to se nedá nic dělat, přece to tam nenechá. V koupelně si rychle vyčistí zuby a opláchne si obličej studenou vodou. Přemýšlí, jestli by se neměl oholit, a dlaní si přitom hladí obě tváře. Nakonec to nechá, tak jak to je. Dívá se na sebe do zrcadla a kromě obličeje, který tam běžně vidá každý den, náhle postřehne i něco, co tam dřív nebylo. Těžko definovatelnou rozdílnot. Možná je to tím, jaký má na dnešek plán. Dává snad právě plán tváři výraz? Když se chystáte na dovolenou, vypadáte určitě jinak, než když se chystáte vykrást místní samošku. Stojíte tam s tupým nožem v pravé ruce, protože nechcete nikomu ublížit, jen potřebujete udělat, co musíte. Hlas se vám třese, když říkáte: „Dej sem prachy!“ I když se snažíte, aby to znělo, jako že máte všechno, a zejména pak sebe pod kontrolou, nakonec to tak nevyzní ani trochu. Ta mladá Vietnamka vás nejspíš hned prokoukne anebo je prostě tak statečná, že se sehne a zpod pultu vytáhne něco, co ve srovnání s vaším nožem vypadá jak mačeta z hororu. Vycouváte, abyste se zachránili, nebo uděláte úplnou blbost?

„Dej sem prachy,“ zašeptá Radim a pořád se přitom na sebe dívá, i když ten pohled jde ve skutečnosti někam skrz a vlastně

nikam. Pak rychle zamrká ve snaze přitáhnout k sobě zpátky svůj bývalý všední výraz nebo aspoň kousek z něj, ale jen proto, aby i to málo, co zachytí, mohl v příští vteřině zase odehnat. Už tě nepotřebuju, myslí si, přesto se ještě chvíli bolestně přetahuje s vlastním odrazem, než definitivně opustí koupelnu. Ruce má na dlaních spálené od těžkého lana, jehož konec mu někam rychle utíká, jako když šlápnete na vysavač a celá šňůra vedoucí do zástrčky ve vteřině zmizí v jeho útrokách. Dávno už ví, že tenhle souboj prohrál. Že je to pryč. Obleče si věci nachystané na křesle v obýváku. Kraťasy a tričko, protože podle předpovědi mají teploty vystoupat přes třicítku a kardiaci by mohli mít potíže s dýcháním. Nejen kardiaci, napadne teď Radima. Bosé nohy obuje do sandálů, sluneční brýle zavěsí za lem trika, tašku hodí přes rameno a klíče od auta si strčí do kapsy. Přesně v šest odchází každý den do práce. S výmluvou, že takhle brzo ráno toho vždycky udělá nejvíc. Dnes ale do práce nejde.

Je 20. července.

Radim jede autem do Kostelce. Cesty jsou zatím docela prázdné, jen občas projede kolem nákladák nebo linkový autobus. Ten nákladák Radim s naprostou samozřejmostí vytroubí, protože se mu bůhví proč plete do rychlého pruhu a jemu se nechce podjíždět ho pravým, i když by mohl, když je těch aut tak málo. Nervózně naléhá dlaní na klakson a hlasitě nadává – Věra by mu řekla, ať se laskavě uklidní –, ale on místo toho dokonce zvedne prostředníček, aby tomu řidiči v nákladáku bylo úplně jasné, co si o něm myslí. Něco si dál pro sebe chvíli mumlá a pak radši pustí rádio, třebaže obvykle když jede bez Věry, dává přednost spíš tichu. S Věrou ho má zoufale málo. Z rádia se line známá melodie, zdá se mu ale až příliš něžná pro tenhle den. Přeladí proto na jinou stanici a potom na další, protože všude hrají podobně teskně, jako by k tomu časnému ránu tematicky patřila i hudba pro uplakánky. Nakonec poslouchá zprávy, aniž vnímá jejich obsah. Tvoří si z celé hromady slov různou-

rodé divadelní kulisy, které slouží jen k odpoutání pozornosti od skutečného dramatu jeho života. Na moment se dokonce ocitne tak trochu mimo realitu a v zamyšlení nevědomky zůstane v rychlém pruhu, i když zas tak rychle už nejede. Bílé BMW za ním zuřivě troubí a jeho řidič Radimovi ukazuje skrz boční okýnko zvednutý prostředníček. Radim mu okamžitě oplatí tím svým, i když by teď logicky neměl být v právu. Stejně si připadá, že v právu je. Že chlap, co si pořídí bílé BMW, je vůl už z principu.

Když dojde Radim na místo, zaparkuje vůz na plácku před hospodou a jde pěšky k domu, kde vyrůstal. Blíží se tak, aby si ho matka nevyšimla skrz okno kuchyně, protože ona taky vstává brzo a teď už určitě snídá. Představuje si, že na stole stojí hrnek silného kafe a vedle něj leží kočka. Další jí nejspíš sedí u nohou, na rameni nebo v klíně. Máma má místnosti plné koček, které Radim nesnáší, ale těžko jí je může zakázat. Je to její dům. Její příběh. Její forma smíření a pokračování. Dřív prý vůbec nebyla taková. Divná. Věci se změnily, když Radimův otec zabil hospodského, co surově mlátil svoji ženu i děti. Celá vesnice o tom věděla, ale jen on ho v záchvatu hněvu praštil tak nešťastně, že ten ubožák vzal při pádu ještě hlavou o roh stolu a už se neprobral. Kdyby tam ten roh nebyl, mohlo být všechno jinak. Trocha krve u nosu, pár vyražených zubů nebo roztržené košile. Typická vesnická rvačka, nic víc. Ale tak jednoduché to nebylo, protože ten roh tam byl a spousta vystrašených svědků k tomu. Radimova otce si odvedli, odsoudili ho a on už se z vězení nikdy nevrátil. Přijal na sebe to bojácné mlčení ostatních, to nečinné přehlížení a zbabělost. Radim ještě nebyl na světě, když se to stalo. Narodil se až za půl roku a svého otce viděl pouze dvakrát. Ani jednu z návštěv si vzhledem k věku nepamatuje, pak táta zemřel. Dostal těžký zápal plic ve vězeňské cele. Máma Radimovi později vyprávěla, že tátovo tělo zkolabovalo steskem a žalem v té obrovské touze po spravedlnosti, která ale někdy vůbec není. Pod tíhou viny, kterou nakonec přijal, protože tu mu

vnutili. Ve svých myšlenkách umíral se zmateným pocitem, že je možná skutečně vrah a že tohle je jeho trest.

„Bůh zavřel obě oči pevně, víš?“ Radim tenkrát vůbec nevěděl, co nebo kdo je Bůh, věděl akorát to, že ho nemá rád. Máma se pro Radima stala ztělesněním naděje i smutku, lásky, co se smrtí neumírá. Pamatuje si její věčný smutek a slzy na unavené tváři. Pamatuje si, jak babička s dědou říkali, ať ji neruší, že máma spí, a on přesto vždycky aspoň nakoukl do ložnice, protože ji chtěl vidět. Přesvědčit se, že je pořád skutečná. Její dlouhé vlnité vlasy ležely na polštáři a kolena mívala přitisknutá až k bradě. Radim se přes všechny zákazy připlížil a lehl si těsně za ni. Dýchal tak tiše, jak jen to šlo. Dodnes si dokáže vybavit, jak máma voněla. Jako vyprané peřiny a kytky v zahradě. Vůbec nechápal, jak je to možné, když do zahrady vůbec nechodila, přesto voněla jako ty kytky, jako fialky. Ostatní chlapi ve vsi se z ní prý vždycky mohli zbláznit, ale ona chtěla jenom tátu. Předtím i potom. Už navždycky a beze změny. Ve všech vyprávěních, v každé její vzpomínce, a že jich bylo, byl táta statečný hrdina, co chtěl jen bránit cizí ženskou a sám si kvůli tomu zničil život. Ten její a Radimův taky. Radim si tátu nedokázal vybavit, nestýskalo se mu po něm, ale po mámě strašně. Ta mu doopravdy scházela. Neuměl se smířit s tím, že tady pro něj většinu času vůbec není. Vždycky když mohla, tak někam utekla, zavřená ve svém pokoji, zmizela jako dým. Jako by všechna radost z domu odešla někam pryč, nahoru komínem, jen ta vůně fialek, ta zůstala. A o mnoho let později, nebo spíš ode dneška za pár dní, k ní přibyla taky vůně rumu, který se bůhví proč zjevil na hladině hluboké vody jako jediný záchranný kruh široko daleko, co ve skutečnosti nikoho nezachrání, ale načas, třeba i na dlouho, na něm můžete plout. Tak klidně.

Radim obchází dům po straně, vlastně se tak trochu plíží, i když tady ho z kuchyně máma vidět nemůže a takhle brzo ráno ven ještě nechodí. Chce jen nakouknout do zahrady.

Jen na chvíli. Uvidět strom, který zasadil jeho děda kdysi. Pod ním lavičku, na které sedávali, tam úplně vzadu bylo dřív ohniště. Před lety u něj vyfotil Ilonu s Hankou, a co si pamatuje, měla tu fotku Hanka na svém psacím stole, možná ji tam ještě má. Anebo ji možná vyměnila za něco nového, jako máma to ohniště za složitou a přehnaně opečovávanou skalku. Chtěl by ji ještě vidět a něco jí říct, ale nemůže se jí teď podívat do očí, ona by to tam viděla. Na parapetu tedy jen nechá ležet jednu rudou růži a taky pozlacený prstýnek s červeným kamínkem na památku. Koupil ho Věře, protože ví, jak ráda má všechno, co se třpytí.

„Prosím tě, co to je?“ řekla mu ona před pár dny a znechuceně mávla rukou, jako by od sebe chtěla odehnat nějakou otravnou mouchu. To hovado, co kolem pořád bzučí, to je Radim. Hovado, co ani nekoupí pořádný prsten. Tahle bižuterie je pro Věru málo. Málo zlatá, málo okázalá, málo nákladná. Málo. Jako ostatně všechno, co jí kdy Radim dal. Chtěla by pořád víc, ale kde na to brát?

Radim tam chvíli u toho parapetu jen tak postává a pak celý dům obejde po stejné straně a zase se tak trochu plíží, snad že ho to takhle baví o něco víc. Připadá si jak postava z filmu, a dokonce se té myšlence pousměje. Pak už se pomalu vrací k autu u hospody. Když se do něj posadí a strčí klíčky do zapalování, napadne ho, že by se ještě mohl zajet podívat kousek odtud k rybníku. Ke stavidlu, kde se se naučil plavat a taky skákat šipku. Schválně si vyleze až na zábradlí a křičí: „Dívej!“ A jeho máma sedí na žluté osušce v trávě, je dnes výjimečně o něco míň smutná než jindy a ruce si dává před oči, protože nechce vidět, jak jde Radim z té výšky do vody po hlavě. Je to tak dávno, ale pořád je to pravda. I kdyby už na světě nezůstal nikdo, kdo by si to pamatoval, jednou se to stalo a už to nejde odestát. Právě při téhle vzpomínce se rozhodne, že to tady někde zahrabe. Nejradši by to spálil, ale rozdělovat

oheň ve volné přírodě je blbost a pálit to doma se zapalovačem jedno po druhém, to by trvalo příšerně dlouho. Něco s tím ale udělat musí. Vrací se tedy do auta pro tašku, z kufru bere malý krumpáč a lopatu – obojí tam vozí od té noci, kdy šli za sídliště pohřbit Alešovo morče, protože on prostě nedal jinak, než že mu vystrojí důstojný pohřeb – a pak zase zpátky k rybníku a tam si vyhlídne jeden strom a říká si tady, tady u něj to bude fajn. Vyhrabe jámu hlubokou asi půl metru, což mu zabere daleko víc času, než by čekal. Taky se docela zadýchá. Sedí opřený o strom, na stehnech má položenou papírovou krabici od bot, co na dnešním privátním pohřbu představuje rakev, a v ní je celý jeho život. Mrtvý. Rozdělený do stovky malých papírků popsaných tím, co chtěl udělat, co stihl, co přesunul na jiný den, co už nikdy nestihne. Stručně a v bodech. Bez emocí. Jeho každodenní seznamy.

Vstane, opráší si ruce do kraťasů, nohou udupe navršenou hlínu, nasaje ten vzduch, co voní jako bezstarostnost, i když ve skutečnosti je to jen voda, listí a rostliny, které ani neumí pojmenovat, ale máma by uměla. Nejspíš by z nich Radimovi zase uvařila čaj, postavila ho v kuchyni na stůl a pohladila ho po vlasech úplně mlčky. Radim zatřese hlavou a zkontroluje hodinky na zápěstí. Ještě není ani osm, přesto má najednou pocit, že už zbývá jen strašně málo času, takže rychle odchází k autu a jede zpátky do Prahy.

Zdraví vrátného, který už takhle zrána sleduje televizi a bude ji sledovat celý den. Místo pozdravu jen mávne rukou. Radim ho chápe. Než nastoupí ranní směna, tak se pokaždé skoro udobrýdenuje. Teď už chce mít hlavně na chvíli pokoj, proto si nejspíš ani nevšimne, že Radim jde později než všichni ostatní.

„Co tak pozdě?“ volá vrátný a nesouhlasně přitom zvedne pravou ruku, jako by chtěl Radima ještě zadržet a promluvit si s ním o jeho nepravdivé docházce. Takhle by to dál nešlo. U mě v podniku takový bordel nestrpím.

Tak přece si všiml. Radim mu stejně neodpoví, tady z chodby

by ho beztak už nikdo neslyšel. Schází po schodech o patro níž k šatnám. Odemyká skříňku s číslem 18 a vytahuje z ní svoje věci. Jednu po druhé je hází do tašky. Rozečtenou knížku, deodorant a mýdlo, hrnek na čaj s tmavou skvrnou, která obkreslila vnitřní kruh, jako čas, co nikde nezačíná a nikde nekončí, přesto se uzavřel, složil si ruce do klína, zůstala jenom sedlina, a taky ručník a pár drobných. Pracovní oděv ne, ten je jen vypůjčený. Kam by ho nosil? Nedopitou lahev kofoly a polomáčené sušenky odhodí rovnou do plechového koše na odpadky. Diagonálně, hezky přes celou místnost, a v obou případech se trefí. To mu udělá nečekanou radost. To malé vítězství nad okolnostmi. Pak zaklapne dvířka od skříňky, která už nezamyká. Klíče zůstaly uvnitř.

„Co tady děláš?“

Radim se otočí po hlase. Mirek jde ke své skřínce v rohu a něco v ní hledá. Z prstu na levé ruce mu teče krev, Radim tedy usoudí, že se Mirek v dílně zranil. V tom příšerném provozu se to stane raz dva a Radimovi se to už taky párkrát přihodilo. Bylo poměrně těžké vysvětlit to Věře, když ani nevaří a nemá se na co vymluvit. Prostě si krájel chleba a svezl se mu nůž. Věra kroutí hlavou, znechucená tím, že si vzala chlapa, co si ani chleba neuřízne pořádně. Radim se teď nechce s Mirkem vůbec bavit, takže jen rychle vezme tašku, ani se moc nerozhlíží, i když to měl původně v plánu, chvíli si tady jen tak posedět a zavzpomínat na časy, které vůbec neměl rád. Možná je to takhle lepší, prostě zmizet a vykašlat se na vzpomínky. Neřekne Mirkovi ani ahoj.

„Co blbneš, vole?“ diví se Mirek.

„Sbohem,“ houkne Radim na vrátného a on zase jen mávne rukou, ale pak se jakoby vzpamatuje a zeptá se: „Takhle brzo?“ Dokonce se zvedne ze židle a dívá se za Radimem. Později si postěžuje uklízečce Bohunce. Že prej výplatu by chtěli všichni, ale makat, makat nechce žádnéj. Bohunka kývne a švihne mokrým hadrem o podlahu. Nakonec se oba domluví, že to tady budou muset začít víc hlídat.

Radim se při odchodu ani neotočí. Není za čím. Už je to všechno pryč. Rychlým krokem jde dál v tom příšerném vedru, kde vzduch je tak těžký, že se ani nehne. Jen tam visí pod nebem jak čerstvě vyprané prádlo. Určitě bude v noci pršet, napadne ho. Taky si náhle uvědomí, že se začíná potit v podpaží, a představí si, jak by se Věra zhnuseně zatvářila, nakrčila nos, panebože ty zase smrdíš, používej deodorant. Přitom Radim ho samozřejmě použil. Jako kdyby za to mohl, že je chlap.

„Tak jsem tady,“ vydechne pan Krátký. Dlaní si utře pot z čela a tu samou ruku pak podá Radimovi. „Žár jak v pekle, co?“

Radim mu předá obálku s penězi. Třináct set korun za dlužný nájem. Peníze posbírané po stovkách. „Radši si to přepočítejte.“

„To já vám věřím, vo to žádná.“ Stejně si to ale letmo přepočítá.

„V srpnu už to nebudu potřebovat,“ říká Radim. Je rád, že bude mít tuhle záležitost vyřízenou, že bude na světě aspoň někdo, komu nebude nic dlužit. Co je třináct stovek oproti jednomu čistému stolu.

Krátký zvedne oči od bankovek a upozorní ho, že tohle mu ale mohl říct dřív. Jak on to teď takhle narychlo pronajme. To přece nejde, a co výpovědní lhůta a vůbec. Radim se omlouvá. Možná to neměl v plánu. Nebo spíš jo, ale až do dneška to nebylo tak docela jisté. Slíbí tedy Krátkému, že mu ještě za ten červenec zaplatí, i když už tady nebude. Že mu peníze přiveze hned zítra cestou z práce. Takže bude dlužit i jemu. Takže žádný čistý stůl. Všude je to samej drobek.

„Pojďte mi to teda podepsat, nějakaj papír, jako že končíte, ať v tom mám trochu pořádek,“ požádá ho Krátký a vede ho do jedné z garáží, kterou nejspíš používá jako vlastní kancelář. Má v ní strašný nepořádek, spoustu krabic, náradí, staré hadry, nejrůznější věci naházené na jedné vysoké hromadě. Na zdech jsou nalepené plakáty svlečených žen, které tomu

všemu dávají punc podivné úchylnosti. Radimovi najednou už ani tolik nevadí, že zrovna tomuhle chlápku bude něco dlužit, spíš ho napadne, že mu neměl platit vůbec nic. Podepíše ten dokument, co Krátký narychlo sepsal, a je rád, že odtud může zmizet.

„Hlavně to pak nezapomeňte vyklidit,“ upozorní ho Krátký na odchodu. Při chůzi si šlape na nohavice od kalhot, které jsou na jeho nízkou postavu zjevně moc dlouhé. Radim se tenkrát při prvním setkání neubráníl smíchu. Nemohl si pomoci. Dokonce to pak řekl i doma Věře. To, že má Krátký krátké nohy, to je sranda, vid’?

„A kdo to je?“ zeptá se Věra, aniž se aspoň pousměje.

„Majitel gar... no jeden takovej chlap, co s náma seděl dneska v hospodě.“ Radim sleduje Věru, jestli si nevšimla v jeho hlase něčeho podezřelého, ale Věře jsou jeho hospodské historky ukradené.

„Vysedáváš v té hospodě podezřele často,“ řekne a jde spát.

Chlapi v dílně se tomu ale smějou. Ti jo. Tak aspoň někdo.

Radim slíbí Krátkému, že garáž rozhodně vyklidí, i když dobře ví, že ji určitě vyklízet nebude. Trochu mu vadí, že zase lže, ale jenom trochu. Nemá ty věci takhle narychlo kam přesunout. Jde o několik kusů nábytku a štosy dokumentů v papírových krabicích, které před lety odvezl ze své kanceláře. Ze svojí firmy. Ze svého bývalého života, jehož zdání se před Věrou stále snaží udržet. Stoly a židle mohl prodat už dávno, dokumenty spálit, i když co on ví, nějakou dobu by se snad měly archivovat. Než aby si definitivně přiznal svoji porážku, radši to tedy zodpovědně archivuje. Ano, přesně to dělá. Skladuje celý svůj zkrachovalý byznys, o jehož konci nemá Věra stále ani ponětí. Každé ráno odjede Radim do kanceláře a pak se zas vrátí domů. Žádný jeho kolega ve fabrice si nedrhne ruce a špínu za nehty tak pečlivě jako on. Kdyby se Věra dověděla, že dělá ve fabrice, ten její pohled, ten výraz plný tiché zloby a odporu, ten by prostě nesnesl, ale lepší práci si nenašel. Možná ji ani nehledal. Možná se

chtěl na všechno vykašlat a chvíli nic neřešit. Vyčistit si hlavu u výrobní linky. Bylo to jeho vykoupení. Úmyslné ponížení. Chtěl se na chvíli dotknout dna a odrazit se nahoru jak bublinky ve skleničce. Možná opravdu nepočítal s tím, že už se nestihne nadechnout. Najednou potřeboval svobodu daleko víc než peníze, ale Věře šlo vždycky především o ně. Radim si bral půjčky, aby ji mohl zahrnout luxusem. Nesplácel svoje dluhy a dělal si tím další, protože ona potřebovala nové auto a po něm kuchyň, taky počítač pro Aleše a kabelky a boty a vůbec. Věra je přesně ta žena, se kterou se nutně musíte cítit jen jako chlap, co selhal, ať už se snažíte sebevíc. Proto je Radim dnes tam, kde je. V garáži plné těžko utajované pravdy. Položí na zem tašku s věcmi, co si odnesl z práce, a vrata za sebou zase ani nezamkne. Klíče nechá venitř spolu s jednou odpovědí na otázku proč. Leží v obálce s nadepsaným adresátem. Pár slov, která si ta dotyčná možná nikdy nepřečte. Radim si stejně není jistý, jestli ten vzkaz pro ni vůbec napsal srozumitelně. Jak vysvětlit dvanáctiletému dítěti, že ho milujete, ale jinak to nejde? Má vůbec význam něco psát? Má vůbec význam tady něco nechávat? Najednou mu to připadá hloupé a představa, že se jeho věci ocitnou na hromadě těch ostatních krámů v kanceláři Krátkého, je mu vyloženě nepříjemná, ale už nemá sílu se pro tu obálku vracet a řešit to jinak, nakonec ji tam tedy nechá. Ať tuhle část konce rozhodne osud za něj, když už si s ostatním poradí úplně sám a po svém. A všichni se budou ptát, proboha proč to udělal, proč, proč, proč?

„Kdy se Aleš vrátí domů?“ ptá se Radim Věry.

„Proč se ptáš?“ diví se ona.

„Protože...“

„Jak jako protože?“

„Protože mám pro něj překvapení,“ řekne Radim a hned v příští vteřině mu samozřejmě dojde, jak morbidně to nakonec vyzní, ale teď už to nejde vzít zpátky.

„Překvapení?“ Z Věřiných úst to zní, jako by jaktěživo žádného překvapení ani nebyl schopen.

„Prosím tě, nech toho a řekni mi, kdy se Aleš vrátí domů. Víc po tobě nechci, za minutu mám jednání.“

„V pět, jako vždycky,“ odsekne Věra a položí telefon.

Ve čtvrtek se Aleš opravdu vrací vždycky v pět, hned po tenise, ale teď jsou prázdniny a Radim neví, jestli si Aleš s trenérem nedomluvil jiný tréninkový plán. Chtěl mít potvrzené, že dnes mezi čtvrtou a pátou nebude určitě doma. Nemůže dopustit, aby se vrátil dřív než Věra, která přijde těsně po čtvrté. Nemůže dopustit, aby s ním v bytě byl Aleš úplně sám. Na tohle je ještě malý. A Hanka taky. V jeho očích dítě, co nikdy nevyroste. Voda v řece zamrzne a ryby pod hladinou přestanou dýchat, ale pořád tam budou. Ztuhlé a nehybné v poslední vteřině na věčnost. Pohladí Hančinu pasovou fotku, co nosí v peněžence. Dlouhé vlasy stažené z čela nahoru do copu. Vážnou tvář, snad až příliš vážnou. Když se 1. listopadu 1994 narodila, hrozně přšelo a byla silná bouřka. Ilona pochodovala po malém bytě sem a tam a přesvědčovala Radima, že ji musí odvézt do porodnice, že je jí špatně. No moment, tohle není v plánu, říkal si Radim, protože termín porodu měl červeně vyznačen v kalendáři až o čtrnáct dní později. Teď na to ještě není připravený, to teda rozhodně ne.

„Nevydržíš ještě čtrnáct dní?“

„Nevydržím ani čtrnáct minut!“

To trochu přeháněla, pomyslel si Radim později, protože Hanka se narodila až hodinu po příjezdu do porodnice, kam stihl Ilonu odvézt v rekordním čase, ačkoli ještě vůbec neměl nacvičenou trasu. Dokonce našel i správný vchod, patro a dveře, to taky neměl nacvičené. A doma bude muset konečně smontovat postýlku a polepit všechny rohy. Vybavuje si, že Ilona o něčem takovém mluvila, ale není si jistý, jestli se to musí udělat už teď. Radši to udělá.

„To jste stihli taktak,“ oznámí mu doktor, když se Hanka narodí.

„Na ty rohy bylo ještě dost času,“ řekne mu Ilona, když se s Hankou vrátí z porodnice domů.

Když viděl Radim Hanku poprvé, tak se usmívala. Je vůbec možné, aby se takhle malé děti už smály? Není to jen nějaká křeč těsně před pláčem, co přijde hned vzápětí? Sledoval ji s podezřením. Nebyl si jistý, jestli ji drží správně, jestli ji třeba příliš nespívá a ji to nebolí, nebo ji naopak nespívá málo, ona se mu určitě vyvlíkně, upadne na zem a Ilona ho vztekle umlátí odsávačkou na mléko. Pořád na tohle všechno myslel, když držel Hanku v náručí, ale ona vypadala spokojeně, neplakala skoro nikdy. Možná právě to vyvolalo u Radima pocit, že je dobrý otec, a může se tedy o Hanku bez obav postarat. Radim ji přebaloval, koupal, uspával, učil ji jezdit na kole, lyžovat, udělat anděla ve sněhu a žirafu z kaštanů, vyzvedával ji ve školce, kdykoliv to jen bylo možné, dokonce ji sám doprovodil do první třídy, protože Ilona měla pásový opar, to všechno dělal a dělal to rád. Pak potkal Věru, hned ten první školní den. Najednou jako když někdo rozhází věci v pečlivě uklizeném pokoji, kde všechno bylo na svém místě, a už není. Věra stála na chodbě a vyprávěla si s většími dětmi, tak páťáky nebo šestáky, co se vrátily z prázdnin. Upřímně se smála jejich vyprávění a překřikování. Radim se na ni díval tak upřeně, že ho Hanka musela zatahat za rukáv, aby ji znovu vnímal.

„Tati, ten kluk je blbeček.“

„Cože?“

„Že vedle toho blbečka nemusím sedět?“

„Nepoužívej tyhle výrazy, Hanko.“

„Ani když je to blbeček?“

„Kdo?“

„Ten kluk, co ho paní učitelka posadila vedle mě. Ona, tati, říkala, že budou sedět holky s klukama, aby kluci tolik nezlobili. Mně nevadí, když budu sedět s klukem, ale nechci sedět s tímhle. Prej mám šaty jako piča. Musím s ním sedět, tati? A piča se říkat může?“

Radim na chvíli odtrhne oči od Věry a podívá se na Hanku přísně. „Hanko, nepoužívej tyhle výrazy, nebudu ti to pořád opakovat.“

„To jsem neřekla já, tati, to ten blbeček.“

„Hanko, jestli budeš takhle mluvit, tak já ti dám doopravdy už pohlavek,“ Radim trochu zvýší hlas a Věra se podívá jeho směrem. Prostě se jenom podívá, a přesto se tím všechno změní. Radim to ví. Ví to už v té jediné vteřině. Že došel na rozcestí, kde musí odbočit, protože si nemůže pomoci. Příštích pár měsíců žije v utajení a jako ve snu. Jedinou skvrnou na tomhle dokonalém ubruse, který si mírnix týrnix prostřel na manželský stůl, je fakt, že to všechno bude muset jednou přiznat Iloně. Dřív než na to přijde sama. Jenže jak?

„Musím ti něco říct,“ vyhrkne Radim, když mu Ilona konečně otevře dveře. Stojí tam před ním v dlouhém bílém tričku po kolena. Má bílou barvu ve vlasech, taky na ruku a malou skvrnu na krku hned pod pravým uchem. Předloktím si odhrne ofinu z čela a vydechne. Ten výdech znamená, že se jí to teď zrovna moc nehodí, že má spoustu jiných věcí na práci. Musí uklidit po malířích celý byt, taky se vysprchovat, umýt si vlasy a zajít do obchodu pro něco k večeři, protože pak už nebude mít kdy. Přesto zve Radima dál a ptá se, jestli si nedá kafe. Byt voní čisticími prostředky, barvou a minulostí, která tady přežila úplně celá, i když ji Radim zradil. Zavrtí hlavou.

„Čaj?“

Radim si sedne na židli k jídelnímu stolu. Jestli si dobře pamatuje, tak je na něm zespodu fixem napsáno AHOJ, a to J je obráceně, tak jak ho děti často píšou. Nejradši by se sehnul, jen aby se přesvědčil, že jeho vzpomínky jsou skutečné, ale tenhle stůl už mu nepatří. Stejně se trochu skloní, ale ne dost, aby pod stůl dohlédl. Je to spíš jen takový malý nekontrolovatelný pohyb, něco, co Radim udělat musel. Dnešek je ostatně takových věcí plný.

Ilona sedí naproti ní a působí netrpělivě. V jedné chvíli se

dokonce podívá na hodiny na zdi. Neptá se Radima, co se děje, proč sem přišel a jestli se náhodou něco nestalo, jestli něco nepotřebuje. Nejspíš ji to vůbec nezajímá. Proč by taky mělo? Je to poslední člověk, který by ho ještě mohl zachránit, ale to ona neví. Jinak by tady neseděla a nesnažila se všechno urychlit tím svým těkavým pohledem na čas, co běží Radimovi stokrát rychleji.

„Vlastně jsem se přišel rozloučit,“ řekne Radim nakonec po chvíli ticha.

Ilona se na něj na moment upřeně zadívá. Dokonce si přestane hrát s kytkou ve váze, ze které nevědomky otrhala pár lístků. Zdá se překvapená a vzápětí jakoby našťvaná. Hanka jí určitě řekla, že se Radim přijde večer podívat na její baletní vystoupení. Že jí to slíbil. Zas ten svůj slib poruší, protože je vůl. Přesně tohle si teď Ilona myslí. Radim jí to vidí na očích, tak trochu přivřených v nesouhlasu, a na ústech přísně stažených do tenké linky.

„Jedeš někam pryč?“ zeptá se ho ještě.

Radim se dívá na její ruce. O něco starší, ale přitom pořád stejné. Pořád v tom neklidném pohybu, který Ilona neumí ovládnout. Teď znovu, jako už stokrát předtím, ho napadne, proč se vzdal jejich dotyku. Chtěl by Iloně říct, že jede někam daleko, odkud už není cesta nazpátek, ale to zní tak neuvěřitelně křečovitě a Radim patos nemá rád. Přesto by chtěl, aby ho pevně objala a řekla, že společně všechno zvládnou. Ať se klidně oba rozbřečí jak v nějakém sladkobolném seriálu, pro jednu to vydrží. Zároveň ale ví, že nemá právo zatahovat ji do svého zmaru. Nakonec tedy řekne, že vlastně ano, že jede někam pryč.

„Tak šťastnou cestu,“ popřeje mu Ilona a zní to lhostejně.

Radim se vrátí do auta, sedí tam uvnitř spařený jak vepř a dívá se skrz přední sklo ven na ulici. Přemýšlí přitom nad tou sámoškou. Kolik by jich musel vykrást. Kolik Vietnamců by musel vytočit svou drzostí a potom rozesmát tím tupým nožem. Kolik pokusů má ještě na to, aby splatil všechny svoje

dluhy, a kolik šancí, aby Věře koupil vždycky to, co si přeje. Tolik sámosek v Praze ani není, a Věra ho beztak odepsala už dávno. Je s ním jen proto, že jí to dává jakýsi pocit důležitosti, ponížovat ho. Radim nastartuje vůz a jede pryč. Jede přes Nuselský most, pomaleji než obvykle, protože si ho celý pozorně prohlíží. Jede kvůli tomu dokonce tak pomalu, že ho vytroubí i vůz technických služeb. Radim ve zpětném zrcátku zahlédne zdvižený prostředníček, sám místo toho mávne rukou na omluvu. No dobře, tentokrát seš v právu ty. Šuline. Jen o dvacet minut později už sedí Radim doma v kuchyni na studené podlaze a dívá se do své dlaně. Kdysi někdo napsal, že sebevražda je jednou z možností, jak říct promiň.

Tak promiň.

A šťastnou cestu! Radim myslí na tu poslední větu, kterou mu Ilona řekla, a na to, jak jí sám říkal totéž, když někam odjížděla jejich zelenou felicií. Málokdy jezdil s ní, protože by si musel vyrvat všechny vlasy z hlavy. Ilona jezdila jako ženská a nejhorší na tom bylo, že ji řízení bavilo, že jezdila s nepředstíraným nadšením. Když zapoměla na přednost zprava, tak řekla jen: „Ejha.“ Když projela na červenou, řekla jen: „Tak tak.“ A když při couvání do něčeho vrazila, nervózně se rozesmála a řekla: „Ťuk.“

„Ťuk?“

Na to Radim neměl nervy. Vždycky jí radši jen popřál šťastnou cestu a ona mu to teď vrátila jako tenisový míček na kurtu, který už ale Radim nedoběhne. Jen se ohlédne, aby se ujistil, že je v poli, že aspoň pokusit se mohl, ale k čemu by to bylo, když by stejně nedoběhl včas? Radim se, zpocený, sveze na lavičku a Ilona volá, ať se vrátí, ještě přece neskončili. Poskakuje z levé nohy na pravou, tak jak to nejspíš viděla v televizi při přenosu jednoho z tenisových pohárů. Na sobě má jen tričko a krátkou sukýnku a ve tváři namísto únavy pořád ten stejně široký úsměv. Zatímco Hanka v kočárku spokojeně spí, Radim všechny svoje vzpomínky zadusí hrstí

plnou léků na předpis, na úzkost, na život po životě, na který stejně nevěří, i když by v tuhle chvíli bylo daleko jednodušší věřit. Na Boha. Na cokoliv. Pro jistotu vše mohutně zapije vodkou, kterou si nalil do skleničky, a několikrát těžce polkne. Ví dobře, že tento způsob sebevraždy je typický spíše pro ženy a že si ji zvolí pouhých pět procent mužů (zhruba). Když si tyto informace na internetu vyhledal, nebyl si jistý, jestli se má mezi těmi pěti procenty cítit výjimečně, anebo jako srab. Také se samozřejmě dočetl, že jím zvolený způsob sebevraždy bývá málokdy fatální – pouze v deseti procentech případů. Tak uvidíme, říká si. Na kousek modrého papíru, co má každý den přilepený na lednici, napíše tři velká písmena, která už nemají žádný význam. Dokonce je označí číslicí jedna, i když žádné další číslo už logicky nemůže následovat. Píše to takto vysloveně jen ze zvyku, Hanka bude mít ale později pocit, že tím chtěl určitě něco říct. Ne, nechtěl. Znovu si teď sedne na zem, opře se zády o kuchyňskou linku a myslí už jenom na Hanku. Na její smutné oči a úsměv tak vzácný. Na její dětství, které ukradl a poslal ji rovnou do nesrozumitelného světa dospělých.

„Tati, nikam nechod', ať se neztratím.“

„Nikam nejdu.“

„Rodiče malé Haničky nechť si ji vyzvednou u stánku s občerstvením.“

Radimovi se hlavou honí zmatená minulost a do toho hraje hlasitá hudba z poutě. Najednou se s ním všechno zamotá a celý svět se rozmaže. Před očima se mu mihotají zvláštní výjevy. Ilona na něj mává z řetízkového kolotoče a Věra ho žádá, ať vystřelí tu žlutou růži. Radim se o to usilovně pokouší, ale nemůže se trefit. Do žluté ani jinam. Třesou se mu obě ruce a omlouvá se Věře, uznává, že teď to nedokáže, ale Věra na růži trvá. Na té žluté! Majitel střelnice, odporný vetřech stařec skoro bez zubů, vysype před Radima celý pytlík diablek a hlasitě se u toho směje. Jen střílej, jen střílej. Skřehotá tak nepříjemně, že se Radim pootočí a trefí ho přesně mezi

oči, stařec jen zamrká a konečně zavře hubu. Stačila jedna rána, ale na tu žlutou růži je i tisíc málo. Věra otráveně mávne rukou – ach jo – a jde pryč skrze tu hlasitou pouť a ani se neohlédne, i když za ní Radim volá, ať počká, ať se nezlobí. Běží za ní a vtom uvidí Hanku. Stojí u stánku s občerstvením a čeká na něj. Dělí je jen pár kroků a v té mezeře mezi nimi jsou na jedné vysoké hromadě všechna nevyřčená slova a věty, co tam zůstanou navždycky, protože věci se jakžtakž srovnaly a staré rány už nikdo z nich nechtěl znovu otevírat. Pout' najednou zmizí a místo slunečného odpoledne drobně mrholí a fouká docela silný vítr. Radim postává před porodnicí a čeká na Ilonu. Společně si vezou Hanku konečně domů. Je zabalená v zavinovačce tak poctivě, že jí z ní trčí jenom nos a koukají dvě velké modré oči, ve kterých se odráží Radimův dojatý a nevěřící pohled.

„Je možné, že se nám podařilo něco tak dokonalého?“ ptá se Ilony.

„Zvláštní, vid’?“

Ano, zvláštní by mohlo být přesně to slovo. Radim se dívá na Hanku a slibuje jí modré z nebe už napořád. Přijde mu to v tu chvíli tak samozřejmé jako nikdy nic, ale náhle se znovu objeví Věra a odvede ho pryč. Nadává mu za tu žlutou růži, co netrefil, a žádá cukrovou vatu, tu prý snad koupit zvládne. Celá pouť je zpátky, Ilona na něj zase mává z kolotoče a Hanka je zpátky u stánku s občerstvením. Na nohou má baletní střevíce a vlasy vyčesané do drdolu. Z tlampače se ozývá oznámení, že představení začne za pět minut. Radim ví, že to nestihne. Stojí v té frontě na pitomou cukrovou vatu, co nemůže opustit. Hanka nejspíš bude přesvědčená o tom, že na její baletní představení jednoduše zapomněl, nebo hůř, rovnou se na něj vykašlal. Možná ho bude kvůli tomu nenávidět. A možná jí nakonec ta nenávist pomůže se s jeho smrtí nějak vyrovnat.

„Jednu vatu.“

„Růžovou nebo zelenou?“

„Nevím, mně je to jedno.“

„Mně víc.“

„Tak teda obě.“

Radim se rozhodne, že jednu dá Hance. Znovu ji hledá očima a najednou si uvědomí, že ona je ještě příliš malá na to, aby už nepotřebovala tátu, i když je to táta, co selhal. Děti by neměly přicházet o rodiče takhle brzy. Na krátký okamžik ho dokonce napadne, že všechno to svinstvo ze sebe vyzvrací, znovu se postaví na nohy a uspořádá si celý svůj život od začátku. Všichni kolem budou šťastní a on třeba ještě taky, ale není schopný se ani pohnout. Leží s očima upřenýma do bílého stropu a úplně nakonec k němu přistoupí jeho máma. Podivné zjevení ve svatebních šatech, přes obličej má závoj a pod ním slzy. Křičí sbohem, milovaný, a natahuje po něm ruce. Radim se jí chce zeptat, proč je ve svatebních šatech, co to má všechno znamenat, ale nemůže ani otevřít ústa. Nějaké další ruce na druhé straně už ho odvádějí pryč. Z přehrávače v obývacím pokoji se k Radimovi nese hlas Johnnyho Cashe a on čeká na vysvobození tím nejjednodušším a zároveň nejtěžším způsobem, který si mohl zvolit. Končí svůj život s představou totální marnosti. Jakoby nic, a přitom tak moc.

Radimovo tělo najde Aleš. Jeho dětská tvář je plná bezradnosti a hlavně strachu z toho, že je s ním v bytě úplně sám. Nezavolá záchranku, tak jak ho to Věra i Radim pro podobné situace naučili, ale zavolá mámě. Křičí do telefonu, že Radim asi umřel, asi určitě. Pak si sedne na postel ve svém pokojíčku, kde se dokonce zamkne, tak šílený má strach. Kolena přitiskne k bradě a neovladatelně se třese. Věra Radimovi neřekla o tom, že hodina tenisu dnes vůbec neproběhne, i když samozřejmě věděla, že trenér je nemocný. A Radim se nikdy nedoví, proč mu tyhle naschvály Věra pořád dělala, a možná to nebude vědět ani ona. Teď jen opatrně položí telefon, protože když Aleš zavolal, zrovna si ve svém kabinetu lakovala

nehty. Opatrně vytočí číslo záchranky, opatrně uzavře lahvičku s lakem, několikrát zatřepe pravou rukou ve vzduchu a pak běží ze školy domů. Hodně brečí, což je divné, protože to určitě nejsou slzy lásky. Je to jen sobecký pláč někoho, kdo teď bude na všechno sám. Sklání se nad Radimem, ale on už ji nevidí. Oči má zavřené a tvář ztuhlou v klidném výrazu, který už Věra nikdy nevymaže z paměti, i když se o to bude pokoušet. A jak.

„Proboha, proč to udělal?“ ptá se teď Věra stále dokola.

Proč. Proč. Proč.

Aleš mlčí. Jak to má vědět?

Později bude Aleš Hance vyprávět, jak Radim vypadal, když ho našel. Bude jí tvrdit, že měl ruce zkřížené na prsou, vlasy tak trochu rozčuchané, tváře oholené, ústa že se usmívala a nohy měl bosé, ale nic z toho nebude pravda. Snad že to Aleš viděl v nějakém filmu. Snad že chtěl dát Hance nějaké odpovědi, ačkoliv si z toho děsivého odpoledne zas tak moc nepamatoval. Šok jeho vzpomínky překryl jako mlha ranní krajiny na podzim. Věra nesnášela, když se Radim procházel po bytě nepřezutý. Proto si teď boty na sobě nechal. Jako poslední malou vzpouru, aby ji naštvál. Krávo!

Několik příštích dnů se Hanka bude Aleše dokola ptát na každou maličkost, jako by jeho slova mohla dát všemu aspoň nějaký smysl. Nějak to všechno uzavřít. Dokreslit obrázek malovaný dětskou rukou. Podivně velké hlavy na hubených tělech a místo končetin jen čtyři čáry. Dlouhé vlasy sahající až k pasu patří Hance. Ta postava vedle ní není Ilona a není to ani Radim. Je jen o kousek vyšší než Hanka a drží ji pevně za ruku. Možná že tenkrát poprvé, na hodině výtvarné výchovy v šesté třídě, si Hanka uvědomila, že její vztah k Alešovi se změnil. Že už nikdy nebude stejný jako dřív.

Řekni, že to nebyla jen představa

Můj otec spáchal sebevraždu, když mi bylo dvanáct. Dopis na rozloučenou vypadal jako seznam věcí, které si nalepíte na ledničku, abyste na ně nezapomněli. Žádné oslovení. Žádné vysvětlení. Žádné promiň. Jen modrý papírek vytržený z bloku. A na něm jako opuštěný člun plavalo všechno to, co z jeho života zbylo. Na klidné hladině. Na moři bez vln. Na jednom řádku označeném číslicí jedna.

1. Nic.

Už tenkrát mi bylo jasné, že do toho jeho nic jsem se vešla i já. Že se do něj vešel úplně celý svět. Že nakonec nic bylo to jediné, co mělo význam. Co bylo skutečné. Hmatatelné. Přítomné. Bolestné. A velké. Větší než radost z toho, že mám pořád samé jedničky nebo že jsem udělala zkoušky na gympl. Zapomněl na večerní vystoupení baletu. Na svůj slib, že přijde. Místo toho prostě odešel. Vzal svůj osud do hrsti plné tablet potažených barevným filmem, takže jeho černý konec měl červenou, žlutou, modrou a bůhví jakou další barvu. V mých uších má tátova smrt hlas Johnnyho Cashe, který naplnil byt spolu s jeho zoufalstvím až po strop. Zůstalo jen to nic, co bylo daleko větší než moje láska, která tátou už nejspíš nezajímala. Větší než moje slzy, které stejně neviděl. Nikdo je neviděl. Utřela jsem je z tváře dřív, než se na ní stačily objevit. Schovala jsem je v sobě už tenkrát před lety, když se naši rozváděli. Mám je tam pořád.

Radim se chce rozvést. Řekne to Iloně tak, jako by o nic nešlo, u televize během večerních zpráv. Jako by s tím ona měla počítat už dávno, že to takhle skončí. Že tyhle věci se stávají. Cože? A kdo je Věra?? Hanka už je ve svém pokoji a chystá si věci do školy na další den a on prostě řekne, že je konec, protože líp to říct nedokáže. Nacvičoval si to před zrcadlem dlouho, ale zjevně blbě.

„Je konec.“

Pak vstane od stolu, udělá to pomalu – je ale možné, že se všechno zpomalilo jen v Iloniných nevěřících očích –, pomalu otevře odpadkový koš a pomalu do něj seškrábne zbytky z talíře a osm let jejich manželství. Víko se pomalu zaklapne. Pozitíří přijedou popeláři a všechno to odvezou na skládku. Na hromadu plesnivých potravin, zkažených slibů a naivních představ o jednom vztahu na věčnost. Ilona vůbec nechápe, co se to děje. Vypne zvuk u televize, aby pořádně slyšela Radimovo vysvětlení, ale on se s ní nechce vůbec bavit. Možná se stydí. Klopí oči nebo se dívá jinam. Přitom si nervózně vytahuje klouby na prstech, pokaždé to odporně lupne do ticha. Na obrazovce právě někdo vzlétne balonem až nahoru do nebe a Ilona z něj zrovna padá přímo dolů, najednou až neuvěřitelně rychle. Oči má dokořán otevřené a obličej se jí tím prudkým letem roztahuje do stran, zuby pevně stisknuté, že skoro nemůže dýchat. Nakonec ji zastaví prudký náraz na tvrdou zem, protože o tu se zastavíme vždycky. Radim se přízná, že má už několik měsíců vztah s jinou ženou.

„Jak se jmenuje?“

„Je to důležité?“

„Jistěže je.“

„Věra.“

Takže Věra. Jak asi vypadá někdo, kdo se jmenuje Věra? Ilona to jméno zašeptá s předpokládanou nenávisť. Stane se pro ni zhmotněním odporu, stejně jako jeho nositelka. Není schopná ho ani normálně vyslovit a nikdy pořádně nebude. Pálí ji na jazyku a škrábe v hrdle, jako by snad chtěla spolknout

lžičku skořice anebo písku. Taková hloupost, zkoušet udělat právě tohle.

„Vodu!“

Radim snaživě přiskočí ke kuchyňské lince. „Se sirupem nebo bez?“

„Nechovej se jako kretén,“ hlesne Ilona, což si Radim správně vyloží tak, že v dané situaci stačí voda bez sirupu. Postaví před Ilonu sklenici čisté vody a poodejde do bezpečné zóny, kam Ilona snad sklenici nedohodí. Ilona se napije a do bezpečné zóny dohodí s přehledem. Ozve se výkřik (její) a na lino na podlaze se sesype sklo. Radim na nic nečeká a rychle si sbalí pár nejnnutnějších věcí do kufru. Do toho stejného kufru, který si jako rodina vždycky brali s sebou na dovolenou do Chorvatska nebo jinam k moři. Zamává na Hanku, která vykoukne z pokojíku škvírou mezi pootvřenými dveřmi, a pak prostě uteče. Tiše za sebou zavře, přivolá výtah a venku nastoupí do modrého vozu, který na něj před domem celou tu dobu čekal. Několik životů se teď nedobrovolně změní tak jednoduše, otočením klíče v zapalování. Auto několikrát poskočí a pak zůstane stát. Zdechlo ti to, Věro! Ilona stojí u okna a pohled má upřený dolů na ulici. Myslí na svoje dětství. Na den, kdy od ní a od mámy odešel její táta. Na podobné okno v jiném domě. Na otcovy stopy ve sněhu, protože tenkrát zrovna chumelilo, a ona už mu pak nikdy znovu neřekla táto. Ale ze všeho nejvíc myslí na to, že historie se opakuje, protože na světě nejspíš není dost příběhů, aby každý z nás mohl mít svůj vlastní, úplně jiný než všechny ostatní.

„Kam šel táta?“ ozve se za jejími zády. Hanka je už v pyžamu, do kterého se převlíkla, aniž ji o to někdo musel stokrát žádat jako obvykle. Dokonce Iloně hlásí, že zuby si vyčistila. I ty vzadu! Na prsou má potisk medvídka Pú a v očích otázky.

„Do práce,“ zalže Ilona, protože pravdu ještě říct neumí. Ještě tomu ani sama nevěří, ale už tuší, že bude muset.

„Zas tam nějaký blbec něco zkurvil?“

„Cože?“

„To říkal táta minule, když se vrátil až pozdě v noci, že tam nějaký blbec něco zkurvil. Já jsem ještě nespala, já jsem ho slyšela.“

„Mazej do postele,“ vyžene ji Ilona. „O tvém slovníku si promluvíme jindy.“ Stejně jako o dalších nepříjemných věcech, myslí si Ilona a už teď je jí z toho špatně od žaludku. Hanka zacouvá zpět do svého pokoje. Na nic už se neptá a do rána nevyleze. Ilona si vezme silné prášky na spaní, ale stejně usne až nad ránem. Když zazvoní budík, natáhne svoji dlaň na levou stranu. Dělá to tak vždycky. Vždycky se Radima zlehka dotkne, jen aby se ujistila, že tam je, ale on tam není. V první vteřině Ilona vůbec nechápe proč. Hned v té další už chápe bohužel všechno. Když o pár minut později chystá Hance snídani, všimne si na lednici přichyceného seznamu, který napsal Radim. Co si pamatuje, každý den si psal seznam toho, co má udělat, a magnety ho přidělával na lednici. Napadne ji, že na tom lístku chybí položka *Říct Iloně, že jsem sráč*. Místo ní tam jsou jen obvyklé věci. Nejspíš ho ten rozvod napadl někde mezi *Zavézt auto do servisu* a *Koupit vrtáky*, anebo pro něj nebyl natolik důležitý, aby si ho napsal.

Ve skutečnosti neměl Radim v plánu oznámit to právě ten konkrétní večer, ale Věra na tom trvala. Dneska, nebo nikdy. A Radim na to ultimátum přistoupil, protože zítra by to bylo stejně těžké jako dnes a pozítří jako zítra. Vždyť je to jedno. Čtvrtek nebo pátek, a proč si kazit víkend.

Ilona čeká, že se Radim zastaví doma pro další věci. Nejspíš v době, kdy ona doma nebude – prostě sráč, no –, ale on se k jejímu překvapení neobjeví vůbec. Všechny jeho věci jsou pořád na svých místech. Ilona si není jistá, jestli by je tedy neměla zabalit sama. Nějak hezky a přehledně je poskládat do krabic, aby s nimi Věra neměla při vybalování příliš práce. Nebo by je mohla rozstříhat na malé kousky. Rozmlátit. Co hoří, to zapálit. Co kdyby to všechno vyhodila z okna? Jak dlouho letí vzduchem nažehlená košile?

Osm vteřin.

Má být našťvaná, nebo prosit Radima, aby zůstal? Už jenom kvůli Hance by to možná měla zkusit. Ale ona ho přece nechce vydírat dítětem. Jestli ji nechce, tak ať si jde. Byla by stejně radši, kdyby zůstal. Kdyby se věci, na které si zvykla, v jejím životě neměnily. Ani neví, jak to má Hance vysvětlit, tak ať to udělá Radim. On za to může. Věra, proboha, jak ho vůbec napadlo začít si s někým, kdo se jmenuje zrovna takhle?

Hodinky letí jen tři vteřiny.

„Už je táta doma?“ zeptá se Hanka nad hrnkem horkého kakaá.

„Není. A nesrkej!“

Hanka se ptá Ilony každé ráno několik měsíců. Pak najednou prostě přestane a zvykne si na to, že už tam táta s nimi není, ale nikdy neřekne, jak se kvůli tomu všemu skutečně cítí. Nechce se nikomu svěřovat. Nechce nic řešit. To má po Radimovi, myslí si Ilona.

„Přece bys nechtěla bydlet na dvou místech,“ řekne moje máma.

„U nás ti nebude nic chybět,“ řekne můj táta.

„U mě jí snad něco chybí?“

„Nech toho, Ilono.“

„Ty toho nech.“

„Zase začínáš.“

„Já?“ Máma se podívá bojovně na tátu a táta na ni. V další z nesmyslných slovních rvaček, po které si našťestí znovu uvědomí, že jde hlavně o mě.

„Co si přeješ ty, Hanko?“ naléhají oba.

„Čokoládový dort se šlehačkou.“

„Nedělej si z toho srandu.“

„Nedělám.“

„Koupím ti, co budeš chtít.“

Máma našťvaně: „Myslíš, že si můžeš koupit dítě?“

Táta odhodlaně: „Jo.“

A potom se zase začnou hádat a vytahovat na světlo i věci, co se snad nikdy nestaly. Strašně zbytečně. Máma tátovi dokonce vyčte i to, že kdysi v moři utopil foťák. Prej teď kvůli jeho blbosti nemá z dovolené v šestadevadesátém žádnou fotku.

„To si jako myslíš, že jsem to udělal schválně?“

„Jo!“

Já myslím, že ne, ale můj názor ve skutečnosti nikoho nezajímá. Nikdo nechce vědět, na co myslím, když usínám v bytě plném pláče, kde celou noc sněží peří, protože máma roztrhala tátovu peřinu. Pod tou svojí mačkám pár starých fotek, na kterých jsme všichni pohromadě, kde není místo táty jen odříznuté místo. Jako by ty lesklé obrázky hrály nějakou roli. Jako by nás společná minulost ještě mohla zachránit. Všichni víme, že nemůže. Že to nezůstane vcelku. A já vím, že se musím rozhodnout, ale nevím jak. Mám je oba ráda úplně stejně. Asi jako má člověk rád obě svoje nohy. Kterou si přejete uřezat? Levou? Nebo snad pravou? Žádnou! Anebo je mi to jedno.

Slíznou ze lžičky čokoládovou polevu a vyslovím to nahlas. Oni se tváří, že to vůbec nechápu.

„Jakou nohu, co to meleš?“

„Neumaž si tričko.“

O pár měsíců později to zopakují před soudem a ta soudkyně se tváří, že to naprosto chápe. Mile se usmívá a na zubech má obtisknutou rudou rtěnku. Když ji na to upozorním, naštvane semkne rty.

„Na shledanou,“ zašeptá otec, když to všechno skončí.

„Snad radši sbohem,“ utrousí soudkyně.

Zavrzejí židle. Bouchnou dveře. Schodů se ve spěchu dotknou naše podrážky. Prudký vítr smete jedno nepovedené manželství z povrchu zemského. Nabere s sebou i mámiinu dlouhou sukni a její svědomitě vyfoukaný účes. Směju se tomu a ona mi schválně narazí na hlavu pletenou čepici, pod kterou mě vždycky strašně svědí vlasy. Táta odejde doprava.

Já s mámou rovně. Rychle. Na červenou. Řekne jen: „Přidej.“ A přitom se mě za celou dobu nikdo nezeptal, jestli ještě můžu. Jestli toho všeho už taky nemám dost. Doma se zavřu u sebe v pokoji. Taky bych se zamkla, ale jsem prý ještě příliš malá na to, abych měla od svého pokoje klíč. Zvláštní, že na tu bolest, co mi oba působí, už malá nejsem. Medvídek Pú natištěný na mém bavlněném pyžamu a plyšový králík, se kterým jsem si zvykla usínat, jsou jedinými svědky mého skutečného trápení. Tichými. Jako nespravedlnost, proti které nemůžete nic udělat, protože ani nevíte co. Stejně je nikdo nepředvolá. Není důvod. Věci se nakonec vždycky samy změní, když už nemůžou zůstat takové, jako byly. A my taky.

Ilona balí Hance věci k Radimovi a snaží se přitom nemyslet na to, kdo je bude za chvíli vybalovat. Moc jí to nejde. Kalhoty, trika, boty, sponky, kartáček na zuby ne, ten prý jí Věra koupila a spoustu dalších věcí taky. A další spoustu věcí prý Hance bude půjčovat Aleš. Syn Věry z prvního manželství. Tak vida, ona už byla vdaná. Nějaký vůl si ji vzal, ale byl dost chytrý na to, aby se s ní později taky rozvedl. Jak asi dopadne Radim? Ilona mu už naznačila, že s Věrou to rozhodně nebude žádná výhra. Viděla ji sice jenom jednou, ale to jí stačilo. Ten její zvláštní bojovný pohled, neupřímný úsměv a způsob, jakým s Radimem komunikovala, jak nadřazeně vůči němu vystupovala, jak ho měla v hrsti, to bylo na Ilonu příliš. Nechápala, že to Radim nevidí, ale chápala, že cokoliv proti Věře namítne, bude znít jen jako žárlivé obvinění zoufalé manželky, co už ani manželkou není. Přesto se o to párkrát marně pokusila a pak to nechala být. Už to není její věc. Jediné, na čem teď záleží, je Hanka. Aby ona byla spokojená, to jediné je důležité. Aleš je jenom o dva roky starší, tak snad si jako sourozenci budou rozumět, doufá Ilona a do kufru vloží Hančiny ručníky s vyšitým slůnětem místo monogramu. Ale

Věru, tu mít ráda nebude. Ilona si to tajně přeje, i když by si kvůli Hance měla přát opak. Kde je sakra ten modrý svetr? Bojí se, že jí třeba začne říkat taky mami. To potom asi umře bolestí. Když na to pomyslí, všechno se to v ní nějak sevře a hlava se jí zatočí, tak si radši na chvíli sedne na pohovku. Zpod zadku pak vytáhne ten modrý svetr. Takže tady byl. Teď už jenom pyžamo. Jedno nebo dvě? Mámu má stejně jenom jednu, ujišťuje Ilona samu sebe a chce se jí brečet, kvůli Hance se ale drží. Vidí na ní, že ona se kvůli ní drží taky. Tak se obě drží a obě předstírají před tou druhou, že je všechno v pořádku. Že bude úplně normální jednou týdně se takhle zabalit a odejít žít jinam. Do druhé rodiny. Která je ale první a která je ta druhá?

Hanka se odmítala ke střídavé péči jakkoliv vyjádřit. Ilona tušila, že ji nechce zklamat tím, že by bydlela i u Radima, anebo Radima tím, že by bydlela jenom u ní. Na její věk po ní asi chtěli až příliš, ale v tu chvíli jim to prostě nějak nedocházelo anebo jim to nedocházelo docela.

„Tak řekni něco.“

„Něco.“

„Hanko!“

Oba trvali na tom, aby si Hanka sama řekla, co pro ni bude nejlepší. Chtěli tím nejspíš jen ospravedlnit svoje vlastní selhání, protože nejlepší to pro Hanku už nikdy nebude. To věděli oba. Hanka ale neřekla nic až do rozvodového stání. Tam prohlásila, že je jí to úplně jedno, což si soudkyně zjevně vyložila tak, že je dost silná, a střídavé péči se tedy snadno přizpůsobí.

„Chceš si vzít s sebou nějaké hračky?“

Hanka zavrtí hlavou, jako by už to teď nešlo, zůstat dítětem, dál si hrát a naivně věřit na pohádky. Můžou jí ještě vůbec tvrdit, že dárky o Vánocích nosí Ježíšek, a strašit tím, že když bude zlobit, vezme ji čert? Nestane se z Mikuláše už jen směšná postava souseda s nalepeným vousem a dvěma promilemi v krvi? Když se po týdnu vrátí Hanka domů, do jednoho ze svých dvou domů, uvaří jí Ilona tvarohové knedlíky s jahodami. Mražené,

protože domácí Ilona neumí. Hance chutnají i tyhle, má je ze všeho nejradši. Se strouhanou čokoládou, rozpuštěným máslem a šlehačkou, kterou si dává úplně na všechno. Ilona jí naloží plný talíř a taky jí koupí novou tašku do školy a červenou mikinu s kapucí. Ani neví, proč to dělá, proč něco kupuje, když Hanka nic neslaví, ale co kdyby jí něco kupoval i Radim a ona by se pak k němu těšila víc?

„Koupil ti něco táta?“

„Tenisky.“

No právě!

Hanka za mikinu poděkuje, ale netváří se, že by jí to udělalo kdovíjakou radost. Dokonce si ji ani nezkusí, ačkoliv si běžně hned zkusí všechno, co dostane. Jako by to byla samozřejmost, že ji teď budou všichni takhle rozmazlovat, protože to má v tomhle období těžké. Ilona to má možná ještě těžší, ale nedostane vůbec nic. Přála by si mít aspoň kousek jistoty, že se na ni Hanka nezlobí, chce se jí zeptat na spoustu věcí, ale zároveň nechce na Hanku tlačit, takže se omezí na dotaz, jestli je všechno v pořádku, a Hanka odpoví, že jasně, ale vůbec to tak nezní, že by všechno v pořádku bylo. Pak se spolu dívají na televizi a Hanka jde hned po filmu spát. Ilona usnout nemůže. Chtěla by Hanku stisknout a celou noc ji objímat a chránit a přitom se k ní teď bojí i jen přiblížit, jak je to všechno křehké. Nemůže se zbavit dojmu, že se Hanka na ni opravdu zlobí. Co když jí Věra nebo Radim namluvili něco, co není pravda? Ilona se napomíná, musí teď zůstat hlavně v klidu. Ještě mají společných šest dnů, aby se znovu jedna k druhé dostala o kousek blíž. Za šest dnů se dá přece stihnout strašně moc. Anebo taky nic. Dalších šest mlčenlivých večerí, šest filmů v televizi, šest bezesných nocí. Kdyby se takhle zhůvěřile choval Bůh, neměli bychom svět, říká si Ilona, když zase balí Hance věci. Sakra, kde je ta pruhovaná šála? Nedověděla se nic o jejích pocitech, ani o Radimovi, ani o Věře. Aleš je prý fajn. Chodí do stejné školy, hraje tenis – snad to konečně naučí i Radima – a má dvě morčata, protože morče prý nemůže zůstat samo, pošlo by steskem.

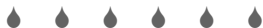
„Co je tohle?“

„Kšiltovka.“

„On ti ji Aleš půjčil?“

„Dal.“

Alešovi naštěstí Hanka vůbec nevadí. Má ji očividně rád. Dal jí svoji kšiltovku. Ona jemu svoji nejoblíbenější pruhovanou šálu. Aspoň že tenhle vztah funguje, další problémy by už Ilona řešit nechtěla. Stejně ale neví, jak ten další dlouhý týden bez Hanky přežije. Stýská se jí ještě dřív, než za ní zaklapnou dveře činžovního domu, ve kterém teď Radim žije. Stýská se jí tak strašně, že je to až fyzicky nesnesitelné. Na chvíli ji napadne, že je snad taky morče.

„Ona vůbec nebrečí,“ diví se tátova matka na pohřbu. Ukazuje na mě zblízka svým obviňujícím prstem. Skoro se mě jím dotkne. Její dlouhý, do fialova obarvený nehet pak několikrát ve vzduchu obkreslí moji hlavu. Jako by jí chtěl domalovat auru většího smutku. Jako nemá výčitka, co se za pár dní sloupe nebo zlomí. Ještě jí není ani šedesát, ale v mých dětských očích už je samozřejmě strašně stará. Prošedivělé vlasy nosí neustále vyčesané do vysokého drdolu, co vypadá jako něčí pelech. Kdyby z něj najednou vypochoďovala krysa, protáhla se a zívla, ani bych nebyla moc překvapená. Nikdy jsem ty vlasy neviděla rozpuštěné, takže je dost pravděpodobné, že takhle s nimi i spí a že se vůbec nečeše. Na sobě má vždycky černé šaty. Ne tytéž, různé, ale jenom v černé barvě. Nejen teď na tátově pohřbu, ale úplně každý den. Tvář má unavenou, přísnou, plnou hlubokých vrásek, a vůbec si nepamatuju, že by se kdy smála. Možná proto z ní mám strach a říkám jí ježibabo, i když mě za to moje máma často napomíná. Na krku se ježibabě houpe takový velký ornament zavěšený na zlatém řetízků. Jsou z ní cítit kočky a rum. Nakrčím nos.

„Co se šklebíš?“ zeptá se ježibaba.

„Nech ji,“ brání mě máma a přitiskne si moji hlavu na prsa. Z dlouhých vlasů mi během pár vteřin splete na temeni cop.

Vždycky něčím zaměstnávala svoje ruce a vždycky dělala všechno strašně rychle. V poklusu. Jako mladá závodně běhala a potom rekreačně pořád. Věřím, že uměla předběhnout i čas. Sama nejspíš netušila, že jí ho moc nezbyvá. Netušila jsem to ani já. Kdyby jo, tak bych se jí nevytrhla a neutíkala ven před krematorium koukat na nebe. Koukala bych na ni a ona by mi zůstala v paměti už napořád. Úplně celá. Její pohledy. Slova. Dech i vůně. Ruce, co vyšly na ručník malé slůně místo jména. A jejich hřejivý dotek. Tak abych si ho nemusela připomínat z fotek spolu se všemi úsměvy, které tam často jsou jen proto, že se to sluší. Usmívat se, i když v duši přší.

„Moc hezké to měl,“ řekne stará paní Hlaváčková od nás z baráku.

„A těch kytek!“ ozve se jiná babka. Zní to až závistivě.

Paní Hlaváčková důrazně přikývne, nejspíš na znamení, že kytek je opravdu nepřiměřeně, a pak se zeptá: „Nebylas na trvalé?“

„Byla.“

„Kolik to stálo?“

Smrt ustoupila kráse a penězům.

„Vosum stovek.“

„Snad to vydrží.“

Babka mávne rukou „Nic nevydrží nafurt.“

Obě se jako na povel otočí k hřbitovu. Stovky důkazů pomíjivosti jim tady leží přímo u nohou a dneska k nim přibude jeden úplně nový. Můj.

„Chudák,“ hlesnou obě současně.

Mám chuť zakřičet, že táta žádný chudák nebyl a nikdy nebude. Mám chuť všechnu tu předstíranou účast kolem zadupat do chodníku svými černými sandály. Zbavit se těch lítostivých slov, která se mi na ně lepí zespod jako žvýkačka. Mám

v té chvíli zlost. Nevyslovitelný strach. A pocit, že nic horšího už se mi v životě stát ani nemůže. Může.

Moje máma zemřela při autonehodě letos v listopadu. Bylo jí jednačtyřicet. Mně čerstvých dvacet. Na dně odpadkového koše zůstal ležet seznam úkolů, který si ten den napsala. Víím to, protože nic jiného v tom koši nebylo, jenom tohle. Zmačkaný kousek papíru, který jsem ze zvědavosti vytáhla na světlo. V levém horním rohu bylo napsáno datum a pod ním deset jednoduchých položek. První dvě položky byly odškrtnuté. Dva ledabylé modré tahy perem dávaly jasně najevo, že existují věci, co se v životě stihnout dají, a pak další, co už se stihnout nedají, protože všechno se prostě stihnout nedá. Možná je moje máma nakonec ani stihnout nechtěla, jinak by ten svůj seznam jen těžko zahodila do koše. Nerozumím tomu.

1. Zaplatit elektřinu.
2. Zajistit opraváře na kotel.
3. Zajet do Kostelce pro meruňky.
4. Vyzvednout sako z čistírny.
5. Oběd v Sahaře.
6. Zajít si ke kadeřnici.
7. 15.50 pohovor.
8. Zavolat Křečkovi.
9. Dárek k výročí.
10. ŘÍCT MU TO!

Ale co a komu?

Řeknou mi, že máma narazila v plné rychlosti svým vozem přímo do stromu. Na dlouhé rovné cestě prý nebyla překvapivě vůbec žádná brzdná dráha, ale ona nebyla zvyklá v životě brzdit. Policejní vyšetřovatel mi dokonce oznámí, že momentálně není vyloučena ani sebevražda. To mě rozesměje.

„Je na tom něco směšného?“

„Vlastně není.“

Vyšetřovatel mě vezme otcovsky kolem ramen. Modrou košili má – navzdory chladnému počasí venku – propocenou v podpaží a na pravé botě má rozvázanou tkaničku. Přemýšlím, jak asi vypadá ženská, co mu žehlí puky u kalhot, a on mě drží tak pevně, že mi na paži udělá modřinu.

„Nebyla to sebevražda,“ řeknu rozhodně s hlavou pořád skloněnou. Zavřu oči, abych tam pod víčky znovu viděla svoji mámu, jak si v autě rychle maluje obočí hnědou tužkou nebo jak snídá tatrunku, zapíjí to černou kávou a drobí. Její ruce rychle zametají drobký, protože její ruce něco dělaly pořád a máma byla občas tak roztržitá. Ano, pane vyšetřovateli, byla roztržitá a byla to nejspíš jen její neopatrnost, ale nebyla to sebevražda. Nebyla, kdepak.

„Prošetřujeme také skutečnost, že ve voze bylo více osob,“ ozve se ten propocený Colombo a zapálí si cigaretu. Do malého otrhaného zápisníku si v rychlosti něco poznamená propisovací tužkou s logem hokejového klubu.

„Prosím?“

„No ano, dveře u spolujezdce byly otevřené.“

„Nemohly se otevřít tím nárazem?“

„Mohly. Vy si myslíte, že takhle to bylo?“ Policista ode mne odstoupí a v očích se mu objeví zvláštní podezření. Nejspíš po nocích až moc kouká na detektivky.

„Záleží na tom, co si myslím já?“ zkusím ho.

„Při správném vyšetřování záleží na všem,“ oznámí mi stroze a nechá mě jít. Přece, umřela mi máma sakra. Nech si svoje seriálové představy pro chlapy v hospodě namísto řečí o hokeji anebo pro manželku, až ti zas bude žehlit puky u kalhot.

Domů si ten den přinesu velký čokoládový dort a sním ho sama úplně celý. Ani se neobtěžuju krájením. Jen do něj bezduše bořím prsty a nemyslím přitom na nic. Nabírám tmavé těsto a krém. Monotónně si ta velká sousta nosím ke rtům, vklá-

dám do úst a polykám je jedno za druhým, aniž cítím nějakou chuť. Nutně musím působit jako blázen, ačkoliv psycholog by můj stav jistě nazval posttraumatickým šokem. Je mi to jedno. Možná čekám, že zasuté vzpomínky z dětství někde uvnitř mě znovu probudí slzy. Nechají je utéct ven z očí jako cestující po nafouknuté skluzavce z letadla po nouzovém přistání. Zatínám zuby, škrábu se nehty do předloktí. Několikrát dokonce udeřím hlavou do stěny. Nic. Jen duté ozvěny. Žádná slza. Dají se někde koupit? Usínám s modřinou na čele a županem od čokolády. Ráno mi ježibaba přiveze kočku. Kočku a rum.

„Na, to ti udělá radost.“

Nejsem si jistá, jestli myslí rum, nebo kočku, ona ale bohužel myslí kočku, ačkoliv rum mi udělá radost nepochybně větší. „Nesnáším kočky.“ S odporem zavrátím hlavou a z kredence s chutí vytáhnu dvě malé skleničky.

Ježibaba mávne rukou a řekne, že to vůbec nevádí, že ona mě snášet bude. To jsem zvědavá. Stačí prý nezapomenout na mlíko. Nesmí být studené ani teplé. Tak akorát. Musí být tak akorát.

„Nechceš si to radši napsat? Studené ani teplé.“ Ježibaba to opakuje pořád dokola, jako by výraz vlažné ani neměla ve slovníku a jako by bez vlažného mléka ta kočka snad hned druhý den posla. Ježibaba pochoduje po domě tam a zase zpět a zhluboka dýchá. Přitom si sundává z krku podivně uvázaný šátek, co ji nejspíš dusí. Sotva si ho sundá, hned si ho na ten krk zase váže a tak pořád dokola, stejně jako s tím mlíkem. Ani studené, ani teplé.

„Zapsala sis to?“

„Ale jo, pořád.“

Kočka spokojeně přede natažená na jídelním stole a my si s ježibabou sedneme za něj. Odsunu kočku, aby se tam vešla lahev a skleničky. Během společně stráveného času vypijeme celou půllitrovou lahev rumu a za celou dobu nepadne o mámě ani slovo. Ani o tátovi. Vlastně nemluvíme vůbec o ničem. Jsem za to ježibabě vděčná. Za to ticho přerušované jejím

občasným smrkáním do látkového kapesníku a pravidelným bubnováním dešťových kapek do parapetu. Tam za okny pokračuje všechno dál svým vlastním tempem. Pro zbytek světa se nic nestalo. A kočka pořád tiše přede. Neprobudí se, ani když ji strkám ježibabě zpátky do kabely v předsíni. Ježibaba spí a já u sebe nechci mít nic, o co bych mohla přijít. Nic, co by si klidně umřelo, jen tak bez varování. V momentě, kdy na to ještě vůbec nebudu připravená, protože nic jako trénink na špatné zprávy stejně neexistuje a žádné brnění nakonec není tak pevné, aby skrz něj zas nemohlo něco projet až přímo k srdci a udělat v něm další díru, co nikdy nezaroste. Trochu se stáhne, ale bude tam pořád. Ledaže si vlezu do neprůstřelné krabice, kam za mnou jiný život bariéra z citů nepustí, a tak jsem si do ní vlezla. A měla jsem pocit, že v ní padám někam dolů, nějak příšerně dlouho.

*Ale zatím jen
padaly ořechy,
padalo listí,
padaly vločky.*

S čelem přitisknutým na orosené sklo čekám, až spadne i hvězda. Stejně nevím, co bych si přála. Nebo koho. Ti, co odešli, už se nevrátí, ani když těch hvězd spadne na zem milion a já je všechny posbírám. Nedala jsem si pod stromeček žádný dárek, protože žádný stromeček nemám. V domě nevoní cukroví a vánoční koledy znějí tak strašně daleko, že je vůbec neslyším. Neslyším, ani když o pár dní později začnou na nebi najednou hlasitě vybuchovat všechny ty jiskry barevných přání a nadějí. Jedna za druhou. Bublínky, které odletí nebo prasknou, sotva se jich dotkneš. Až odbije půlnoc, koho políbím? Koho obejmu? Snad svůj stín na zdi. Siluetu plnou obav, co se sklání nad ošoupanou knížkou z antikvariátu s vepsaným vzkazem.

*V samotě nikdy nenajdeš víc, než co do ní sám přineseš. J.
Aha.*

Dojím jednohubky ze starých rohlíků s máslem a studený kompot. S hlavou vztyčenou vejdu do nového roku. S předsevzetím. Jakým? Už nikdy nebudu jíst meruňky. Strašně mě bolí břicho.

„Tady máte úmrtní oznámení, že Marie Joudová zemřela, a to vám musí stačit.“

„Ukažte. Já si to schválně přečtu.“

„No.“

„Oznamujeme, že dnes zemřela naše sestra, teta, snacha, matka, babička... No prosím vás, dyť těm Joudovejm vymřela skoro celá rodina.“

Směju se navzdory morbidnosti. Napříč modrým světlem iluze rodinného silvestra u televize. Přepínám programy, dokud mě nepřemůže spánek, a pak je zas další ráno, úplně nové, a přitom voní stejně jako to včerejší. Smutkem. Venku chumelí a na jídelním stole leží zbytek kompotu. Bez výčitek porušuju svoje jediné novoroční předsevzetí a hladově ho dojídám. S poslední rozmočenou meruňkou se mi na jazyku náhle objeví jedna nedávná vzpomínka. Chutná hořce a sladce, tak jak to umí jen minulost, co byla hezká a už není. Bodá a hladí zároveň. Je mi tak třináct nebo čtrnáct, sedíme s mámou u tohohle jídelního stolu a společně večeríme. Máma zas tak moc nevařila, jen občas řízky k obědu nebo párky k večeři, ale měla ráda, když jsme jedly společně, i kdyby to měl být jenom chleba namaзанý máslem. Pokaždé to hezky naskládala na talíř, položila ho přede mě a pak se dívala, jak mi chutná. Většinou se ptala na školu, tak jak to rodiče obvykle dělají, a mně to bylo příjemné, tak jak to pubertákům běžně nepříjemné bývá. Přesto si teď s naprostou přesností vybavuju, jak tam sedím, dívám se na ni a ona je krásná, usmívá se na mě a pak najednou se ten úsměv někam ztratí a ona se celá pomalu rozplyne. Chci tě ještě vidět a něco ti říct, mami, ale ty nejsi. Proč nejsi?

Dívám se do prázdné sklenice od meruňek, kde zůstala jen nažloutlá šťáva, a pak se najednou zvednu a běžím do ložnice. Z krabice na dně máminy skříně vytahuju seznam, který

jsem tady před necelými dvěma měsíci schovala, jako ostatně všechny její věci, na které jsem se ještě nechtěla dívat.

3. Zajet do Kostelce pro meruňky.

Rozklepu se zimou nebo možná steskem. Snad ze zvědavosti, snad abych rozbila tu chvíli tíživého smutku, přiložím dlaně na topení, ale je úplně ledové. Podle toho seznamu, co držím v ruce, sem měl přijít opravář v listopadu. Netuším, co mám s tím kotlem udělat, a vlastně se ani neodvažuju tvrdit, že vím přesně, kde ten kotel je. Nikdy jsem se o věci kolem domu nezajímala a poslední měsíce jsem se nezajímala už vůbec o nic. Zavřít se před světem není až tak složité. Stačí k tomu jen jedny obyčejné dveře.

„Jistěže můžete přerušit studium,“ řekl děkan.

„O všechno se postarám,“ uklidnil mě notář.

„Mám známého v servisu,“ nabídl se Aleš.

„Nechybí ti něco?“ ptaly se sousedky a ptají se pořád. Nosí mi knížky (většinou ženské romány s nevkusnými přebaly), časopisy (*Maminka*, *Dům a zahrada*, *Apetit* – ačkoliv dítě nemám, nevařím a o zahradě vím akorát to, že je za domem), taky domácí buchty a koláče, čerstvé pečivo nebo i celé obědy v plechových nosičích a po zazvonění to všechno nechávají na schodech, protože já nikdy nejdu otevřít. Chci nebo spíš přímo vyžaduji hlad. Přijde mi, že k tomu trápení to tak nějak patří. Rozhodně víc než plné a spokojené břicho.

Můj život se smrskl do dlouhých hodin v županu převázaném v pase, do televizního vysílání, do bílého stropu, do nočního plížení se ven před dveře pro studené jídlo. Ráno vracím nosiče nenápadně zpátky na původní místo. Nechápu, proč tak nenápadně, když sousedky si jistě všimnou, že jídlo už uvnitř není, a nejspíš jim taky dojde, kdo ho snědl, přesto je pokaždé vrátím znovu tak nenápadně. Vyleštěné jak zrcadlo, odrážejí můj provinilý výraz. A v poledne stejně zas nejdu otevřít. Jednotlivé dny vypadají jako vydařené kopie. Mění se jen počasí venku a potažmo i teplota v domě. Jinak nic. Ale já to stejně vůbec nevnímám nebo to vnímám jako

cosi naprosto přirozeného a tak vzdáleného, že to ani není schopno se mě dotknout. Ten ubíjející stereotyp je nakonec mojí jedinou jistotou. Nese mě časem a prostorem. Bezpečně nadnáší jako jednobarevné nafukovací lehátko kdysi na dovolené ve Španělsku, takže já vůbec nemusím plavat. Za celé čtyři měsíce neudělám mezi těmi zdmi starého domu v Říčanech ani jedno tempo. Uzavřená v paradoxu. V baráku, který jsem nikdy neměla ráda a teď ho nesnáším. Je plný divných pocitů, nevyřčených slov a nedorozumění.

Máma ten barák směnila přes moje úpěnlivé prosby, protesty, křik, trucování a pláč – nenávidím tě, nikam s tebou nejdu – za náš byt ve Vršovicích před sedmi lety. Rok po tom, co táta umřel. Vypadala, že potřebuje utéct, ale já nevím proč ani před čím a ona o tom se mnou nechtěla mluvit. Zmínila jen tátovu návštěvu u nás doma ten den, co se to stalo, ale prý byla krátká, doslova jen mezi dveřmi. Nic víc. Lhala mi? Skrývala přede mnou něco? Možná ne, ale možná že ještě mohla pro tátu něco udělat nebo se o to aspoň pokusit. Všimnout si, že věci byly ten den tak trochu jinak. Nakřivo.

Je 20. července.

A je to jeden z takových těch nepříjemně horkých dnů, kdy vzduch se ani nehne a vy máte pocit, že všechno se lepí. Ilona má okna v bytě dokořán v marné snaze uvnitř aspoň trochu vyvětrat. Svlékla se jen do spodního prádla. Na pažích, chodidlech i ve vlasech jí zasychají zbytky bílé barvy. Malíř odešel teprve před chvílí a zbývá po něm uklidit celý byt. Hanka zrovna trénuje v taneční škole na večerní vystoupení baletu a Ilona sedí na její posteli odsunutě ode zdi. Myslí na ni a na to, jak v tomhle vedru musí být ten trénink úmorný. Pak se náhle rozezvoni domovní zvonek, Ilona si na sebe rychle oblékne dlouhé bílé tričko a jde otevřít. To bude nejspíš malíř, myslí si cestou. Něco si tady určitě zapomněl. Otevře, aniž

se podívá do kukátka, ale tam přede dveřmi stojí Radim. Na sobě má kraťasy a tričko a po čele mu stéká proužek potu. Žádá Ilonu, jestli si můžou spolu promluvit, a ona si tu jejich krátkou konverzaci u jídelního stolu v kuchyni bude pamatovat až do konce života celou a úplně doslova, protože si ji v hlavě přehrála snad ještě tisíckrát. A pořád dokola.

„Musím ti něco říct,“ začne Radim.

Ilona se ho ptá, jestli si nedá kafe.

Radim zavrtí hlavou a ruce si položí na stůl. Zase si nervózně vytahuje klouby na prstech, stejně jako tenkrát, když jí řekl, že je konec. Dělá to vždycky, když je nervózní? Když ještě žil s Ilonou, tak to nedělal nikdy.

„Čaj?“ zkusí to ještě Ilona.

„Vlastně jsem se přišel rozloučit,“ řekne Radim.

Ilona překvapeně zamrká. „Jedeš někam pryč?“

„Vlastně ano.“

„Tak šťastnou cestu,“ popřeje mu.

Radim se zvedne, zašeptá sbohem a odejde.

To je všechno. Tohle byla celá jejich konverzace toho dne, který rozdělil Ilonin život na to, co bylo předtím a co bylo potom. Takhle si ji Ilona pamatuje.

Tak šťastnou cestu!

Opravdu tohle řekla někomu, kdo jí přišel oznámit něco tak důležitého, jako že se rozhodl umřít? Jak to, že si toho nevšimla? Pitvala těch několik málo minut pořád znovu a znovu. Zpětně si uvědomila, jak unaveně a sklesle Radim působil. A jak jí ty jeho vlasy přišly šedivější než dřív. Najednou si vybavila každou jeho vrásku na čele, kolem očí i úst. V uších jí zněl tón jeho hlasu. Naléhavě. Strašně naléhavě. Ale předtím jí to tak neznělo. Pomlky, které dělal mezi jednotlivými větami, jí přišly až příliš dlouhé, ale až příliš pozdě. Možná si to chtěl v hlavě všechno nějak uspořádat, dřív než to vysloví nahlas, anebo si to třeba ještě rozmyslet. Možná ho mohla ještě zachránit. Na něco se zeptat. Něco udělat. Něco povzbudivého říct.

Tak šťastnou cestu!

Ilona později omlouvala samu sebe tím, že byla unavená. To vedro, to za to mohlo. Myslela akorát tak na to, že se Radim určitě vyklašle na Hančino vystoupení a jak jí to asi vysvětlí. Od rozvodu na něj byla permanentně našťvaná. Hádali se. Přetahovali se. O všechno. O Hanku nejvíc.

Ale on se s ní přišel rozloučit. Ilona ho pořád vidí, jak sedí v kuchyni, a ona má zhruba čtyři sta dlouhých vteřin na to, aby ho zastavila. Nic horšího mu, myslí si, ani říct nemohla.

Tak šťastnou cestu!

„Nechápu, proč se musíme stěhovat.“ Hanka stojí mezi dveřmi svého pokoje, vlastním tělem ho chrání, ruce má přitom zapřené do futer a v očích jasný nesouhlas.

„Protože jsem se tak rozhodla,“ zopakuje Ilona znovu stejně nekompromisně. Nehodlá s ní o tom už diskutovat. Dál systematicky skládá do krabic kousky společného života. Oblečení, knížky, fotky někam hluboko naspod, skleničky a talíře do novin, velkou gondolu z Benátek s barevnými žárovíčkami do krabice s nápisem *Na vyhození*. Strašný kýč.

„Já nikam nejdu,“ protestuje Hanka, i když sama ví, jak je to celé hloupé. Stejně se bude muset zabalit a basta. Tahle nekoněčná pubertální scéna to akorát zdržuje a obě je vyčerpává, ale bez ní to nejspíš nejde, takže se ji Ilona pokouší nějak přežít. Ne, nemůžeme tady zůstat. Ne, dokud ti nebude osmnáct, tak nemůžeš bydlet jinde, ani sama, ani s nikým jiným. Ano, vím, že to budeš mít dál do školy. Ano, vím, že tam nebudeš mít svoje kamarádky. Ano, vím, že jsem strašná matka. Ano, úplně nejhorší na světě. Ne, u Věry vážně bydlet nebudeš. Ne, nedá se nic dělat.

„Já ale nikam nejdu,“ trvá si Hanka na svém.

„Jak chceš,“ rezignuje Ilona a jde pro další krabici. Přitom ví, že vůbec nejde o to, co chce Hanka, i když celý její život se jí v ostatním bezvýhradně přizpůsobuje. Tohle chce ona.

Nebo spíš musí. Vydržela v tomhle bytě déle než rok, ale víc už nesnese. Pořád tam vidí Radima u stolu v kuchyni. Koupi-la nový stůl, prostírání i nové židle, nechala stěny znovu vymalovat – tentokrát do meruňkova – a on tam stejně pořád sedí a v jedné kratičkové chvíli se skloní, aby se pod ten stůl podíval, a pak se zas podívá na Ilonu a v očích má omluvy a smutno. Těch několik málo vět tam pořád visí ve vzduchu. Z nového lustru nad novým stolem. A Ilona ta slova vdechuje do sebe a strašně ji to dusí. Kdykoliv přijde do kuchyně, vidí Radimův pohled a slyší to alarmující poslední sbohem, zašeptané do ti-cha tak nahlas. Snídá s vlastními výčitkami a večerí s hluboce zakořeněnou představou, že to, co se stalo, je i její vina. Že byla u toho. Tak vzdálená a přitom tak blízko. Na dotek, který mohl Radima zastavit, jen kdyby mu ruku zlehka položila na rameno.

Proto Ilona vyměnila byt ve Vršovicích za ten starý dům v Říčanech. Doufala, že ty hrozné vzpomínky zůstanou v Krymské ulici anebo se cestou z Prahy aspoň trochu unaví. Že se nebudou mít kde usadit.

„Nesnáším tě,“ vykřikne Hanka už asi posté a bouchne dveřmi. Nevyleze z pokoje, ani když ji Ilona volá k večerí. Nechává jí talíř s jídlem (je to jen chleba se šunkou a se sýrem, ředkvičky a kedlubna, ale všechno je to hezky naaranžované, tak jak to Ilona umí) na kredenci, ke které se v noci Hanka připlíží jako obvykle. Po špičkách, potmě a tajně. Cestou si ukopne malíček o skříňku v chodbě. Ruce si dá před pusou, aby bolestí nezakřičela. Jen tlumeně zasyčí: „Sakra!“

Ilona se usměje do tmavé stěny, kterou občas pohladí světlo projíždějícího automobilu. Za tichého cinkání tramvaj a víkendového ruchu z ulice se pokouší znovu usnout. Už jen jedna, poslední noc. Pod víčky se jí promítne vzpomínka na to, jak tady kdysi spali s Radimem poprvé. V bytě bez nábytku. Na matraci položené schválně přímo doprostřed pokoje. Pod dekou, která štípala jejich nahá těla. Schoulení do štěstí, naivní a plní lásky. A pak najednou, jako když prší moře.

„Co se ti bude první noc zdát, to se ti splní.“

Hanka se ušklíbne a Ilona dělá, že to nevidí. Je teď ve věku, kdy se ušklíbá úplně nad vším. Jíst společně u stolu je trapné. Chodit spát před půlnocí je trapné. Mít záclony v oknech je trapné. Dokonce i mít zahradu je trapné. Ilona je trapná, no jistě, je to přece matka, a taky celý svět je trapný a dojíždět autobusem do školy bude úplně nejtrapnější. Obrovská potupa, kterou si Ilona ani nedokáže představit.

„Vybalíš si věci?“ ptá se Hanky po první večeři v novém domě. Měli párky, nic moc slavnostního, ale ty párky byly frankfurtské a hořčice dijonská, což zní určitě líp než debrecínky s kremžskou.

„Až zítra,“ odbyde ji Hanka, protože zabydlovat se právě tady je to poslední, na co má náladu. Navzdory slibům zítra ani nevyleze z postele. Je neděle a venku je na začátek října ještě pořád příjemně teplo. Ilona pije kafe na zahradě, pak uklízí a zase pije kafe na zahradě a po hrozně dlouhé době má pocit, že se konečně může zhluboka nadechnout. Ten obrovský balvan, co ji tížil, přece jen zůstal v Praze a tady, to už jsou jen malé kameny. Radimova máma Iloně poradila, aby z nich postavila skalku. Prý je teď na podzim nejvýhodnější doba. Mráz kameny usadí. Tak si s nimi Ilona hraje a zkouší nejrůznější kombinace. Naplocho je zatlačuje do hlíny. Třetina vevnitř. Dvě třetiny venku. Pak je potírá bílým jogurtem, který si pro ten účel přinesla z lednice. I to jí poradila tchyně, nemůže si ale vzpomenout proč. Snad že na nich díky tomu něco vyroste. Snad naděje. No a na jaře tady vysadí Ilona kytky. Sice ještě neví jaké, ale těší se moc. Těší se, až to tady bude konečně vypadat jako skalka, protože zatím to vypadá jen jako hromada šutrů potřených jogurtem.

„Dobrý den,“ ozve se ze sousední zahrady.

Ilona narovná záda, trochu u toho vzdychne, to proto, že ji lehce zabolí v kříži, a zadívá se k dřevěnému plotu. Na dálku poslední dobou hůř vidí. Jen obrys hlavy vyčnívající nad lačkami. Možná něco jako klobouk, nebo to jsou vlasy, natáčky, drdol? Mžourá, aby zaostřila, ale zbytečně.

„Dobrý,“ odpoví nakonec, ať už komukoliv.

„Vy jste to tady koupila od Horáčků?“

„Ano, koupila.“

„Bude se vám tady líbit. Stará Horáčková by to nikdy neprodala, kdyby se nestalo to neštěstí, víte? Stála takhle na zahradě, kousek vod místa, kde stojíte teď vy, a zničehonic...“

„Tak na shledanou,“ zadrmolí Ilona a rychle zmizí v domě. Nechce slyšet žádný hrozivý příběh. Před jedním právě utekla a tenhle cizí, ten ji vůbec nezajímá. Chce jen znovu najít svoje štěstí, ať už to znamená cokoliv. Chce znovu najít Hanku někde tam za tou skleněnou stěnou, za oknem vedoucím do jejího nového pokoje, kam se jí schovala. Ale je to jako šplhat vzhůru po šikmé ploše. Cítí, jak pořád klouže dolů. Jako kostky ledu po rozpálené střeše. Občas stihne aspoň jednu zachytit, ale jen proto, aby se jí pak v okamžiku rozpustila přímo na dlaní, zůstanou jen kapky, co někam stečou a potom zmizí.

Dům v Říčanech? Proboha proč a na co? Tenkrát jsem to mámě odmítala odpustit. Odmítala jsem bydlet na vesnici, a hlavně jsem odmítala bydlet tak daleko od Aleše. Chyběly mi ty dva týdny v měsíci u něho v pokojíčku. Usínání pod jednou peřinou. Šeptání před spaním. Vůně kopřivového šamponu, jahodové zubní pasty a horký dech, který se dotýkal mojí tváře. Tátovou smrtí střídavá péče samozřejmě skončila. Už jsem si nemusela balit věci a neustále cestovat sem a tam, měla jsem konečně jen jeden domov, ale radost jsem z toho neměla žádnou. Jak vysvětlit mámě, co se ve vás děje, když se v necelých třinácti poprvé zamilujete až po uši, a ještě k tomu do někoho, do koho se vůbec zamilovat nesmíte, protože se to nesluší? Máma nerozuměla mým náladám a mému smutku a já jsem ji ke svým pocitům neuměla pustit. Jedna druhé jsme se vzdálily natolik, že jeden krok blíž vůbec nehrál roli,

ačkoliv stál mámu hrozné úsilí. Musela by těch kroků udělat aspoň milion, protože já za všechny ty roky neudělala ani jeden. Uzavřená ve svém světě poskládaném ze zbytečného doufání a nesrozumitelně trvalé touhy. Jediná světýlka ve tmě byly chvíle, které jsem prožívala s Alešem. Koupil mi větrník v cukrárně anebo limonádu, chodili jsme se spolu koupat a já jsem seděla na kurtu, když měl on hodinu tenisu. Jak čas běžel, vídali jsme se čím dál míň, a když už, tak Aleš pořád mluvil o nějaké holce, co ji zrovna k zbláznění miluje, ale já jsem tou holkou nebyla nikdy. Byla jsem jen jeho kámoš. Jeho mladší ségra, které může říct všechno a vůbec přitom neřeší, že ona to slyšet nechce. Když ta jeho slova bolela mnohem víc než všechno ostatní dosud. Pořád se mi ztrácel a já jsem ho pořád tiše volala zpátky, proto jsem se přestěhovala zpátky k Věře, hned jak mi bylo osmnáct, abych znovu slyšela jeho dech při spaní. Věra mi to bydlení u ní dovolila s až překvapivou samozřejmostí, jako by mě snad opravdu po celou dobu považovala za svoji dceru. Máma tvrdila, že to dělá naschvál, aby jí ublížila. To mi přišlo jako blbost, ale spíš mi to bylo jedno. Nešlo mi o to, co si myslí máma, ani o to, co si myslí Věra, chtěla jsem být znovu u Aleše. Mít ho blízko. Každé ráno a každou noc, skoro dva roky. Máma se s mým bydlením u Věry nikdy neshodla a pokaždé, když mohla, tak mi svůj nesouhlas dala najevo. Třeba tenkrát v tu prosincovou sobotu, když jsem přijela do Říčán poprvé jen na víkend, poprvé jen na návštěvu. Slyším ji znovu jako dnes.

„Jak se má Věra?“ Její jméno přitom máma vysloví s takovou záští, jako by ho chtěla vyplivnout na parkety.

„Má se fajn.“

„No bodejť, taky bych se měla.“

„Prosím tě, hlavně s tím zas nezačínej,“ žádám ji zbytečně.

„Kdo myslíš, že jí ten byt zrekonstruoval? Kdo ho zařídil? Kdo jí sehnal to luxusní auto? A všechno ostatní, o co si kdy řekla?“

„Táta.“

„Tak vidíš.“ Řekne to klidně, ale ve tváři má přitom takový neklidný, zamyšlený výraz. Ví snad něco, co já nevím? Myslím, že jenom žárlí, a vlastně ji chápu.

Otevřu ledničku a rychle očima přejeďu nahoru a dolů. „Tys udělala tiramisu?“ Máma umí upéct akorát bublaninu, nic jiného neupekla nikdy, proto mě to tak překvapí.

„Hm.“

„Vždyť ty nikdy nic nepečeš. Teda kromě bublaniny.“

„Tiramisu se nepeče,“ odpoví ona a mně se zdá, že je bůhví proč nervózní.

Ukrojím si pořádný kus a dám si ho na talíř, pak znovu otevřu lednici. „Máme šlehačku?“

„Šlehačku?“ zopakuje máma scestně. Dívá se přitom někam směrem k pohovce, ke které v příští vteřině pohotově přiskočí, něco z ní rychle sebere a schová si to do kapsy.

Pozoruju ji se zvláštním zaujetím, takhle se obvykle nechová. „Tak máme tu šlehačku?“

„Nemáme.“

„Ach jo.“

„Věra ji určitě má, vid’?“ Znovu se jí do hlasu dostane ten tón, co jí vůbec nesluší. Jindy mluví tak něžně. Se mnou vždycky mluví něžně. Jako by mě tím chtěla chránit. Zabalit příjemným hlasem do hřejivé chlupaté deky a tisknout k sobě.

Nerozuměla jsem pořádně, co je špatného na tom, že táta Věře ty věci kupoval. Myslím, že máma čekala, že se jednou zeptám. Že to budu chtít vysvětlit, ale já se nikdy nezeptala. Možná jsem tak trochu podvědomě tušila, že bych pak Věru začala nenávidět stejně jako ona, a já ji nenávidět nechtěla. Chtěla jsem u ní bydlet, protože tam byl Aleš a taky tam bylo jídlo a bylo tam teplo! Znovu se rozklepu zimou a pokouším se najít v máminých vizitkách číslo na opraváře, pak chvíli naslouchám monotónní melodii na nonstop lince, kterou